

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 100

číslo: 18

3. května 2020

Cena: 8 Kč

Čas, v němž nemoc zabíjí dvakrát

V roce 1349 hrozil alsaskému Štrasburku dýmějový mor, známý jako černá smrt. Když pandemie začala postupovat evropskými komunitami, vyděšení lidé hledali jakéhokoli viníka, na kterém by si vybili úzkost a hrůzu. Židé představovali přirozenou volbu. Vždyť usmrtili Ježíše Krista; a také se jim obchodem a finančnictvím podařilo nashromáždit majetky... Vzápětí je obvinili, že z nenávisli otravují křesťanské studny a tak šíří mor.

Ještě v 5. století n. l. zastávali Židé v evropské společnosti relativně důstojné postavení. Ale s vývojem křesťanství, na které působily také různé negativní jevy a události, se

jejich situace zhoršovala. Postupně přicházeli o většinu svých práv. Museli opouštět původní území římské říše a uchýlit se do vzdálenějších útočišť v krajích dnešní Francie a Německa. Tak se zrodila populace Aškenázů. Příliš si nepolepšili: restriktce, potupná nařízení, ponižování a útoky. V průběhu staletí proto hledali záchranu dále ve střední a následně východní Evropě.

Židé výrazně přispívali ke kultuře, vědě i ekonomice. Jinak se ani život nešlo: nesměli vlastnit půdu a řemeslům se mohli věnovat jen s omezeními, ačkoli jejich výrobky patřily k nejlepším – například brnění

Dokončení na str. 4

Modlitba a jej různé formy

Modlitby môžu byť rôznych odtieňov a tvarov. Môžu byť poďakovaním Bohu, keď pocítíme vd'ačnosť za nečakané požehnanie, alebo to môže byť prosba o Božiu pomoc pre niekoho, o kom sme sa práve do počuli, že je v krízovej situácii. Aj vo chvíľach, keď robíme finančné rozhodnutie, môžeme prosiť o svetlo a múdrosť. O odvahu väčšinou prosíme vtedy, keď sa chceme podeliť o svoju vieru s blížnym.

Keď sa modlitba stane našim okamžitým reflexom, a nie poslednou záchranou, dianie na „bojovom poli“ sa obráti v náš prospech. Boh sa nám zjavuje, chce, aby sme poznali jeho mená, a tak lepšie spoznali jeho samého. Žalm 91 opisuje Boha slovami: „Kto býva v tóni Najvyššieho, odpočívá v tóni Všemohúceho, nech povie Hospodin: Moje útočisko a moja pevnosť je môj Boh, v ktor-

ho dúfam“ (Ž 91, 1-2). V uvedených dvoch veršoch sa na Boha vzťahujú viaceré mená a opisy: Eljon (Najvyšší), Šadaj (Všemohúci), Jahve (Pán) či Elohin (moje útočisko, moja pevnosť). Boh má však omnoho viac biblických mien, hlavne vtedy, keď potrebujeme jeho pomoc. Boh je Jahve Jirech (Pán, ktorý sa postará), keď bojujeme s chorobou, je Jahve

Dokončení na str. 3

Až my nebudeme, bude mluvit toto kamení

Když se zrodila výzva Honzy Hlavsy, Tomáše Nováka a Pavla Koláře k „vnesení Kristova světla do světa“, doma jsme se zaradovali. Symbolika „probouzející“ zažehnuté velikonoční svíce je nám blízká a rádi jsme se k ní s rodinou (někteří i s křesťanskými svícemi) doma i v našem sboru připojili (viz foto).

V Příbrami, kde žijeme, se setkáváme ve sboru Mistra Jakoubka ze Stříbra. Při slavnostním poklepu základních kamenů v r. 1936 zazněl od generace stavitelů sboru směrem k nám odkaz, na který si tu a tam vzpomenu a vybavil se mi i v souvislosti s velikonoční výzvou: *Až my nebudeme, bude mluvit toto kamení... Když je Bůh s námi, koho bychom se báli? Vzorem a životem budí nám slova Ježíšova: „Zapři sebe sám, vezmi kříž můj a následuj mne.“* Hojně nyní slyšíme a valí se na nás slova o katastrofě, těžké době, strachu, ohrožení... Z části lze vnímat obavy jako pochopitelné. Ale nezapomínejme, že ryším křesťanům není ustrašenost vlastní. Skrze služebníky, kteří se s Ježíšem nechávají přibít na kříž, skrze jejich věrnost a opravdovost, nám dává náš Otec vzrůst, prosvětluje naši potměšlou každodennost. Těšíme se z probouzení lidské sounáležitosti, vzájemné pomoci a sdílení. Ukazuje se, že skrze restriktivní vládní nařízení „paradoxně“ ožívají i některé náboženské obce, rovněž internetové stránky CČSH v posledních týdnech

nebývale pulzují a chvějí se touhou po životě. Aleluja. V Cherubském poutníkoví, kterého tak zdařile přebásnil bratr Miroslav Matouš, nalezneme verše: *Kříž na Golgotě, věz, tě před zlým nezachráni, když nejsi niterně sám ukřižován na ní. Ježíš zůstal a zůstává na cestě ke světlu, neuhýbá ani v momentech, kdy je tato cesta pro něj nevýhodná, bolestná, přibíjí ho na kříž, jde dál a dál, aby nám ukázal, co z nás dělá člověka, že šťastný život může být životem v protivenstvích. Vždy si v této souvislosti vzpomenu na ryziho křesťana, katolického kněze Otu Mádra, který po nástupu komunistů k moci povzbuzoval křesťany v Československu ve své burcující epistoletě „Slovo o této době“: *Hlavu vzhůru, bratři a sestry! Tato doba není pro křesťany zvlášť příjemná, ale pro křesťany správného formátu je to velký a nádherný čas.**

A tak děkujeme za tento čas. Děkujeme za každý dřívě, dnes i v budoucnu otevřený, „nepotměšlý“ sbor, kde věřící nechávají vedle sebe volné místo pro příchozí. Kde nacházejí útočiště děti i senioři, zdraví i nemocní, hmotně zabezpečení i sociálně slabí, svobodní i pronásledovaní... V jedné z Holanových klíčových básní čteme: *Poslední list se třese na platanu, neboť on dobře ví, že co je bez chvění, není pevné. List nemusí tě, Bože, prosit o nic, dal jsi mu růst a on to nepokazil. Ale co já...* Nepřestávejme se s Boží pomocí chvět. **Martin Jindra**

MODLITBA „pod rouškami“

Je to zvláštní život pod vládou neviditelného zhoubce. Troufám si říci, že jsme všichni ve střežení, i když to tak možná nevypadá. Držíme si navzájem palce a hlavně se povzbuzujeme - v médiích, po telefonu, na „sítích“. Nikdo není v této době víc nebo míň - na všech záleží. To nejmenší, co můžeme udělat k posile ostatních, je právě modlitba. Bez ní to prostě nejde. Víme to. A je nesmírně dojemné, že se lidé modlí bez rozdílu vyznání za uzdravení všeho lidstva - ať už někdo věří v Boha nebo ne. Vždyť všichni žijeme na stejné planetě. Držme se.

Mluví za nás naše oči

Také vás zlobí, když zahlédnete někoho bez roušky na ústech? Už jsme si na ně zvykli. Na ty roušky. Ještě nedávno byl ale pohled na někoho takto zakrytého přinejmenším velmi podezřelý. Nechci se však zamýšlet nad dodržováním tohoto nařízení. Uchvátila mě totiž „jiná“ komunikace mezi lidmi. Všechno se jaksi zpomalilo a přesto, že prožíváme určitá napětí, lidé jsou pozornější. Dívají se vzájemně z očí do očí. A to nejen ti, kteří spolu potřebují hovořit, ale také ti, kteří se pouze míjejí. Krátké pohledy plné vzájemnosti, solidarity, podobných starostí. Zadíívají se jen pár vteřin. A najednou vnímáte barvu jejich očí - nádherné odstíny modré, různorodá zelená, hnědá, černá jako uhel nebo také žlutozelená. Ale žádná není stejná. Náhle jsem si uvědomila, že vůbec nezáleží na tom, zda jsme si stihli nanést make-up nebo jak se tváříme, protože většinu obličejů máme zakrytou. Mluví za nás naše oči, i když mlčíme. Chtěla jsem tím jenom říct, že každý z nás je úchvatný originál Božího stvoření. Jemu buď chvála a díky na věky věků. Neopustí nás. Nikdy. Budme tedy k sobě navzájem i nadále tak ohleduplní a pozorní. Vždyť oči o nás prozrazují více, než si myslíme. Ať vás všechny i nadále provází Boží ochrana. **Ivana Krejčí**

Velikonoční Bílá sobota v Milevsku

Také v milevském Husově sboru jsme se spojili jistě s mnohými v naší církvi při „vnesení Kristova světla do světa“. Sešli jsme se ve sboru k velikonoční vigílii doslova v rodinné pospolitosti. S vědomím, že Bůh hledí na čisté a upřímné srdce, oslavili jsme v duchovní jednotě se Vzkříšeným tuto událost, která nás uschopňuje žít životem, který je hoden pokračování. Na znamení duchovního propojení se všemi věrnými křesťany prošla poté sestra farářka Jaroslava Horková sborem se zapálenou svící, aby přenesla Kristovo světlo za sborové dveře - do světa. Tak nyní liduprázdna ulice pojala svědectví, že je tu ten, který je světlem našemu žití. Světlem, jehož žádná tma nepohltní. Po ukončení obřadu jsme prostřednictvím SMS zprávy rozeslali některým členům našich obcí přání s povzbuzením, v jehož závěru je uvedeno: „Pán byl opravdu vzkříšen. Tuto radostnou zvěst předávejte dál ve svých modlitbách, ve svých skutcích, ve svém životě.“ **Oldřich Horek**

Psali jsme před sto lety

Naše tábory. Dne 27. dubna konal se tábor lidu na Pankráci o 7. hod. večerní za účasti několika set lidí. Na táboru tom promluvil československý kněz Dlouhý-Pokorný, za souhlasu celého shromáždění, jež z tábora odebralo se k p. starostovi nuselskému, aby městská rada povolila sloužit v Nuselském chrámu Páně Českou mši sv. Pan starosta odkázal zástup na p. faráře Jandu, s nímž nyní lid nuselský po československé bohoslužbě toužící vyjednával. Na p. faráři nyní jest, aby zaujal jako reformista neodkryté a neobjetné své stanovisko. Půjde-li s námi, bude dobře pro něj i pro naše hnutí, postaví-li se na stranu Říma, může býti ubezpečen, že v dobrém právu svém neustaneme a půjdeme po případě přes něj, ač neradi. V táborech burcování zdejších taky Husitů budeme pokračovati. Dne 6. května byl konán tábor lidu v Nuslích o 7. hod. večer na náměstí, na němž promluvil spisovatel Zahradník-Brodský a Dlouhý-Pokorný. **Český zápas 7. 5. 1920, s. 5**

Dětský chodník slávy

Slunečné sobotní odpoledne uprostřed letošních hodně divných Velikonoc mě alespoň na chvíli vytáhlo ven.

Na starou nepoužívanou cestu tvořenou vyřazenými panely, tak jak se před padesáti lety tvořily spojnice mezi silnicemi.

Překvapilo mě, že tři kluci ve věku od deseti do dvanácti let klečí na panelech a kreslí velké pěticípé červené hvězdy. O Velikonocích a vůbec v dnešních časech pozoruhodná zábava.

Sami od sebe pozdravili, když jsem jim odpověděl, jeden po druhém se mi představili. Od nejmladšího po nejstaršího. Tomáš, Frederik a Michal. S tím, že Tomáš a Michal jsou bratři.

Zajímalo mě, co to bude, až to bude.

„Náš chodník slávy. Byli jsme s tátou loni v Americe a viděli tam chodník, kde se dalo šlapat na všechna slavná jména,“ poučil mě Michal a dával úzkostlivý pozor, aby žádný z rohů hvězd nebyl širší než ty ostatní.

„Ale my tam nebudeme psát jména herců a režisérů, ale povolání. Třeba tady bude hasič, vedle policajt, v té další řadě doktor, zdravotní sestra, pečovatelka a taky kuchař, co vaří dědečkům a babičkám obědy zadarmo. A na konci další řady kamioňák,“ vysvětlil mi až nezvykle dospěle na svůj věk Frederik.

Michal přinesl další sadu barevných kříd. Tu červenou spotřeboval skoro okamžitě.

„Líbí se ti to?“

Kývnul jsem na souhlas, ale pak mi přišlo, že bych jim k tomu měl ještě něco říci. Žádné děkovné fráze, ale nápad.

„To jsem rád, že tohle jsou teď vaši hrdinové, fakt. Ale já, kdybyste mi to dovolili, bych tam ještě jednu profesi přimaloval.“

Vzbudil jsem jejich zvědavost.

„A jakou?“

Zeptali se přímo, jeden přes druhého.

„Faráře. Ti, co mluví do kamer před prázdným kostelem. Ti, co chodí k těm nepotřebnějším se slovy útěchy. Ti, kteří nám vysvětlují, že to, co prožíváme, je vlastně dar. Nikdy jsme neměli tolik času na srovnání svého vlastního žebříčku hodnot.“

„Za babičkou chodil pan kazatel. Vždycky si spolu dlouho povídali,“ okomentoval moje povídání Frederik.

Nebyl jsem si jistý, že kluci porozuměli všemu, co jsem jim říkal, ale nakreslili další pěticípou rudou hvězdu a napsali do ní krasopisně Farář. V té chvíli jsem litoval, že můj mobilní telefon leží na židli doma, aby Velký bratr neměl tendenci sledovat moji legální zdravotní procházku. Rozestupy jsme udrželi, dva ze tří jsou rodina, takže by nás náhodný pozorovatel nemusel udat.

Přeladil jsem na jiné myšlenky.

„Kluci, ale ty barevné křídly vám smyje první déšť. Nebude to škoda?“ Nechali to bez odpovědi a na cestu mi zamávali. A já si v první chvíli říkal, kdo mi uvěří, že jsem na vlastní oči viděl na okraji Prahy dětský chodník slávy.

Petr Burda

Z kazatelského plánu

3. neděle po Velikonocích

Jásej Bohu, celá země. Pějte chvály k slávě jeho jména. Jeho slávu širte chvalozpěvem. Aleluja!

(Žalm 33,5-6)

První čtení z Písma: Skutky 2,42-47

Tužby velikonoční:

2. Za dar osvěcení, abychom moudrost Boží v Kristu Ježíši vírou přijímali a zalíbení v ní nalézali, modleme se k Hospodinu.

3. Za dar síly, abychom sladké jeho zákona Kristova na sebe ochotně brali a věrně až do konce nesli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, tvůj Syn je dobrý Pastýř tvého lidu. Pomoz nám, abychom poznávali jeho hlas, jimž nás volá jménem, a nechali se jím vést! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 1. Petrův 2,19-25

Evangelium: Jan 10,1-10

Verše k obětování: Žalm 146,1-2

Verše k požehnání: Jan 10,11.17

Modlitba k požehnání:

Nebeský Otče, dej, ať svátost večere Páně, kterou jsme s vírou přijali, nás obnoví, posílí a posvětlí! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 253, 64, 79, 143, 162, 189, 190, 289

Všude je ticho a nikdo nemluví

Bylo, nebylo – žila kdesi zabezpečená ve svém sarkofágu malinká mrška. Jednou se jí zachtělo čerstvé potravě. Protože netušila, že čerstvost je Lidl, našla si cílovou adresu v lidské buňce. Buňka zachutnala, a tak se malá Corona začala úspěšně množit. Bodejť ne! Takových příležitostí!

Ráda si plánuju svůj čas. Ráda si plánuju své aktivity. Corona ale teď plánuje za mě. Nebo teď můj čas plánují rozpačité přešlapující vlády tohoto světa?

Neplánované změny v mém diáři začaly – jak půvabně! – na Mezinárodní den žen. Po návštěvě jedné opuštěné paní v pohraničním Domově seniorů se za mými zády definitivně zamkly dveře tohoto útulku pro osamělé. Naštěstí se zavřely až při mém odchodu. Nevypadá to, že by se brzy otevřely.

Další den to byla knihovna, další den bazén, pak se zrušily akce mých oblíbených církevních uskupení. Omezily se vstupy tam i jinan, v dubnu mám jít na operaci, ale nejspíš mi i tato rozkoš bude dočasně odepřena. V naší poliklinice se redukuje množství zdravotnických služeb, předoperační vyšetření nevyjímaje. Nemohu navštívit kamarádku v nemocnici, nemohu využít šikovných rukou své masérky, ač mě bolí záda. Nemohu se setkat s instruktorkou počítačových dovedností, jakkoliv bych ji moc ráda okradla o její chytrý čas. Nemohu si dojet na chalupu pro uskladněné bio brambory a můj slepecký pes nesmí vejít do autobusu MHD prvními dveřmi, jak je už deset let zvyklý. Ano, chodila bych na nekončící procházky, kdyby mě nebolelo to koleno, co mi mají operovat. Chodila bych cvičit, ale nesmělo by být zavřeno. Nesmyslně jsou zamčená i dětská hřiště, ačkoliv logika vládních opatření s ničím podobným ani nepočítá. Nad hlavou nám nelitají letadla, jindy rušnou ulici můžete přejít se zavřenýma očima, protože auta skoro nejezdí. Návštěvy přátel se nekonají... Dobrovolným asistentkám, které pomáhají nevidomým, je doporučeno, aby se jejich laskavý a nezištný servis omezil jen na předání nákupu mezi dveřmi a poté rychlý odchod.

Nad Písmem

V Ježíšově ovčinci je jistota

V Ježíši mají ovce život a mají ho v hojnosti. To říká Ježíš učedníkům, kteří vesměs sejdou ze světa nepokojnou smrtí a budou ještě po několik století honěni jako vysoká polese. Jak se ta řeč slučuje s realitou? Četli jsme před Velikonocemi Izaiašovo: „Panovník Hospodin dal mi jazyk učedníků, abych uměl zemdleného podpirat slovem. Panovník Hospodin mi otevřel uši a já nevzdoruji ani neuhýbám nazpět. Nastavuji záda těm, kteří mě bijí, své lice těm, kteří rvou mé vousy, neukrývám svou tvář před potupami a poplíváním. Panovník Hospodin je moje pomoc, proto nemohu být potupen, proto svou tvář nastavuji, jako kdyby byla z křemene, a vím, že nebudu zahanben. Blízko je ten, jenž mi zjedná spravedlnost. Kdo chce vést se mnou spory? Hle, Panovník Hospodin je moje pomoc!“ (Iz 50,4-9) Izaiaš je v Bohu jako v kukani a zlo, které se jej dotýká, se jej v Bohu zároveň nedotýká. Můžeme si připomenout pohádku Sedmero krkavců: Králi země žena a zanechá mu sedm synů a dceru. Král se znovu ožení a nová paní hradu dětem nepřeje. Chlapce zakleje v krkavce a osvobodí je pouze sedmero košil z koprů, které jejich sestra uplete vlastníma rukama beze slova. Copak o to, koprův páli, ale tomu lze přivyknout, ale ta skutečnost, že nemůže svému okolí vysvětlit, proč a za jakým účelem tak koná, ji málem přivede na hranici. Lidé její počínání považují za zpozdilé, protože se chová nestandardně, a tak ji soudí, odsoudí, vezou na voze, hra-

Koncertní síně zmlkly, maturitní plesy jsou poprvé v mé historii zapovězeny. Kadeřnictví vedle našeho vchodu utichlo, a tak mám pořád pocit, že je sobota, protože stejně jako o víkendu neslyším hukot fénů, ženský smích a švitoření z této svatyně relaxace a kráslení. I ve všední dny je tu teď ticho a nikdo nemluví. Já vím, že tohle všechno víte. Jen jsem si to potřebovala utřídit a zrekapitulovat.

Co nám zbývá kromě počítačových her, vyplachování emocí na sociálních sítích, otupělého civění do TV bedny na stále stejné obličejové a stále stejné pozadí? Jistě můžeme třeba vyřvávat z okna své pocity, když už (na rozdíl od Italů) jsme národ, který zapomněl zpívat a občas taky kamenuje proroky. Přemýšlej, člověče!

Tak nějak ve mně proznívá hlas, jakési laskavé nutkání, utajená radost z netušených možností. Stačí se rozhlédnout a vidím hromady nepřečtených knih, cédéček s krásnou hudbou, psi oči mého chlupatého společníka, sousedku, která se o berlich štrachá na povinné rehabilitační kolečko v našem parku. Vidím seznam opomíjených kontaktů, v němž se skrývají opomíjené přátelé a možná i nepřátelé, kterým odpouštět a žehnat je vždycky problematické. Je tady i možnost pomáhat po telefonu nebo tím, že připravím pár knížek k digitalizaci, aby si nevidomí mohli rozšířit čtenářské obzory. Včera jsem viděla ve zprávách TV sedmasedmdesátiletého pána v ochranné vestě, který sbíral odpadky kolem zastávek MHD. Ačkoliv ho vůbec neznám, v mých očích se stal apoštolem.

Občas se mi přihodí, že mi někdo pošle nevyžádaný e-mail, který se najednou vyjeví jako převelice žádoucí.

D. Nerková

Jan 10,1-10

To znamená, že naše jistota není v souvislosti s lidmi a jejich: má dáti – dal, naše jistota je v Kristu, který dává, aniž by dostal, který shromáždí ovečky všelijaké, zatoulané, opuštěné, vyhoštěné, do svého stáda a je jim oporou. Kráčí před těmi, kdo znají jeho hlas.

Je po Velikonocích. Možná, že byly „krásné“, a možná, že jsme se přesto kamsi zatoulaní. Do svých obav a nejistot, do svého lpění na nezpívatelném, do své obvyklé skepse. Ale Ježíš stojí ve vratech ovčince a zve. Židé měli své pozemky na pastvu ohrazeny tarásky z kamenů, jichž jest tam hojnost. A když pastýř sehnal své stádo na své místo, lehl si do vrat tak, že se opřel o jednu zídku kamení a zapřel se nohama o druhou. Aby mu ovečka nevyklouzla a aby se vlk neprotáhl brankou. Tak nás Ježíš chrání, neustále ve věřejích připraven proti vlkům venku i proti vlkům v nás. Poslouchejme ho a přestaňme se bát. Nebo lépe, poslouchejme ho a přestaneme se bát. M.S.

Dobrotivý Bože, prosíme, skloň se k nám, když se k tobě obracíme a prosíme za své nejbližší, za své rodiny a přátele. Za naše společenství ve sboru a v církvi. Zvláště pak prosíme za nemocné i strádající, za všelijak nešťastné a opuštěné. Prosazuj v našem zmateném světě hodnoty svého Království, spravedlnost, lásku a pokoj. Pokud budeme jako ovečky poslouchat tebe, svého pastýře, bude nám dobře. Proto tě prosíme - dávej nám moudrost, otevřené oči i uši, abychom poznali, co je pro nás dobré, a co nás od tebe odvádí. A pomoz nám svými dary, abychom i my přiváděli další bližní do tvého ovčince. Amen

Modlitba....

Pokračování ze str. 1
Raffa (Pán, náš Lékár), keď potrebuje útechu, jeho meno je Jahve Raah (Pán, náš Pastier), keď máme stres alebo sa bojíme, je Jahve Šalom (Pán, náš Pokoj) a keď potrebujeme, aby nám odpustil a očistil nás, je Jahve Cidkedum (Pán, naša Spravidlivosť). Aj bez toho, aby sme poznali konkrétne Božie meno, môžeme chváliť Boha vo všetkom, za každých okolností, a vyznávať jeho vládu nad tým, čo práve prežívame alebo potrebujeme. Apoštol Pavol napísal Timotejovi: „Predovšetkým teda žiadam, aby sa konali prosby, modlitby a orodovania a vzdávali sa vďaka“ (1 Tim 2,1). V odbornej literatúre (napr. Walsch, 2002) sa stretávame s rôznym delením modlitby; každý veriaci sa modlí svojim štýlom, do modlitby vkladá svoje myšlienky, pocity, predostiera Bohu svoje prosby, obavy. Pri akomsi zovšeobecnení, môžeme modlitbu rozdeliť na: ofenzívnu, preventívnu, defenzívnu a mimoriadnu. Súčasťou stratégie ofenzívnej modlitby je snaha o zabránenie zla, modlíme sa proti pôsobeniu zlého, proti pokušeniu. Keď sa zameriavame na pozitívnu ofenzívu, modlíme sa za dosiahnutie lásky, svetla a pravdy. Nemodlíme sa proti pekelným bránam, ale za dosiahnutie neba na zemi. Chceme, aby sa Božie kráľovstvo šírilo a naplňala sa Božia vôľa. Prosíme Boha, aby otváral dvere k šíreniu evanjelia, aby posielal robotníkov na svoju žatvu, aby nám

vlieval svojho Ducha, aby nás naplňal svojou láskou a poznaním svojej vôle, aby používal naše dary v službe jemu a aby vyrástla generácia, ktorá bude oslavou jeho mena. Matúšovo evanjelium hovorí: „Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je v nebesiach!“ (Mt 5,16). Práve ofenzívnu modlitbu by sme mali využívať v dnešných ťažkých časoch. Pozitívne modlitby a kroky nachádzame v celom Písme. Boh nám chce skutočne pomáhať a dávať nám dary na celej našej pozemskej ceste, aby nás povzbudzoval a podporoval nás. Ježiš nám hovorí: „Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá dobré dary váš nebeský Otec tým, čo ho prosia!“ (Mt 7,11).

Ak niekoho milujeme, chceme preňho len to najlepšie. Ján sa modlí práve tento typ modlitby: „Milovaný, modlím sa, aby sa ti vo všetkom darilo a bol si zdravý, tak ako sa darí tvojej duši“ (3 Jn 2). Vieme, že Boh je dobrý a pripravuje pre nás dobré veci. Tieto veci by sme mali sami aktívne hľadať a prosieť o ne. Mali by sme sa modliť láskyplným spôsobom, modliť sa, aby nám dal viac, než sme schopní si predstaviť. V ofenzívnej modlitbe sa nemodlíme proti ťažkostiam, ale hlavne za požehnanie. Pavol v liste Rimanom nás upozorňuje: „Nedaj sa premôcť zlému, ale dobrom premáhaj zlé“ (Rim 12,21).

Ladislav Moravík,
pôsobí na VŠZaSP v Bratislave

Zamyšlení nad válkami

Sotva jsem začal trochu víc vnímat tento náš svět, jedno z prvních slov z úst mého otce zaznělo – válka. Otec měl totiž v dílně na dřevěné stěně špendlíky připíchnutou mapu Evropy a na ní si často ukazoval, spolu s řídicím učitelem naší jednotřídky, kudy se řítila válečná fronta. Psal se rok 1943, bylo mi šest let a mohl jsem mimo jiné zaslechnout: „Rusové ženou ,nácky´ na západ, snad válka brzy skončí.

Slovo válka pro mě již od dětství znamenalo něco hrozného a špatného. I když jsem ještě neznal přesně jeho obsah, začalo mi být jasné, že se jedná o střílení, zabíjení, o nelítostný boj vojsk proti sobě a také třeba o boj jednoho muže proti druhému.

Problematika válek byla a je stále v centru pozornosti především historiků, politiků nebo i sociologů. Již od 17. století jsou činěny pokusy podat základní zákony, definice i principy vedení válek. V 18. století se snaží různí právníci, vědci i politici války právně vymezit a v 19. století je dokonce právně regulovat.

Válka je extrémní společenský fenomén. Je to konflikt skupin, národů, států nebo aliancí usilujících o dosažení určitých ekonomických a politických cílů. Válka je pokračování politiky jinými prostředky než mírovým jednáním. Dějiny lidstva jsou bohužel zejména dějinami válek, bitev, ozbrojených konfliktů.

Každá válka je tedy specifický vnitropolitický nebo mezinárodně politický vztah, jenž se neřeší pokojnými prostředky, nýbrž agresí; boj mezi státy nebo skupinami států, ale také mezi jednotlivými národy. Může se jednat též o boj mezi náboženskými, sociálními a dalšími komunitami uvnitř jednoho státu nebo národa. Pak se setká-

váme s válkou občanskou. Zvláštním druhem války je tak zvaná studená válka. Tě jsme si užili od roku 1949 do konce 80. let minulého století až až. Na rozdíl od války, kdy na válečných frontách i v týlu umírají v různých bitvách vojáci i civilisté, ve studené válce mezi Východem a Západem docházelo převážně k vzájemným ideologickým bojům, „nekrvavým“, k soutěžím ve zbrojení apod.

Války můžeme klasifikovat také dle rozsahu válečného prostoru. Války lokální zahrnují vojenský konflikt mezi dvěma státy nebo mezi jedním státem a menší koalicí států dalších. Všechna válečná střetnutí po druhé světové válce jsou prakticky válkami lokálními. Válečný konflikt, jenž zahrnuje celý náš svět nebo většinu světadílů, nazýváme globální válkou. Velkým válečným konfliktům v jednotlivých světadílech pak říkáme války kontinentální.

I způsoby vedení válek jsou různé. Záleží na cílech válečných tažení. Války útočné se zaměřují k dobývání cizích území, k podrobení tamního obyvatelstva. Války obranné naopak působí na zachování nezávislosti. V popisu různých zaměření válek, různých strategií a taktik bychom mohli pokračovat i nadále. Známost a také kritizovaná se stala tak zvaná

podivná válka. 3. září 1939 sice Anglie a Francie vyhlásily Německu válku, ale prakticky nic nepodnikly, vyčkávaly. Kritizovaná byla i japonská strategie preventivního úderu na americkou námořní základnu v Pearl Harboru v prosinci 1941, kdy Japonci ani formálně Spojeným státům americkým válku nevyhlásili.

Od pradávna se lidé snaží vypátrat také příčiny válek. Těch je samozřejmě více, ale hlavní se ukazuje ta, že jednotlivé skupiny lidí, národy a státy mají velmi různé zájmy a potřeby. Ty se nutně střetávají a často není ani ochota k přijatelným kompromisům či ústupkům z jedné či druhé strany. Důsledky všech válek jsou tristní, katastrofální. Doplacejí na ně především obyčejní lidé, a to nesmírným strádáním. Války mrzačí na frontách a v týlu vojáka i civilistu, mrzačí nejen fyzicky, ale i psychicky. Přináší bídu, hlad, nemoci a smrt. Víme, že třeba po třicetileté válce v 17. století zůstávají v Čechách vypálené a vyvražděné celé vesnice, dochází k velkému úbytku obyvatelstva.

Války v různých podobách jsou i v 21. století skutečností. Napadá mě ale otázka: Jak by asi vypadal náš svět bez válek? Odpověď je jednoduchá. Vypadal by určitě lépe než ten současný.

Jaroslav Kobr

Můžete si přečíst

Colette, má drahá, vy víte, co máte udělat

Pod uvedeným titulem neočekávejme pouhý milostný román, jsme na jiném pólu, knihu po přečtení odložíme, obrazně řečeno, jako způsobili ke zkoušce, jejímž úmyslem je PhD. z historie Paříže, potažmo Francie a s ní i historie kusu Evropy. Poutavý román Ladislavy Chateau, který se odvíjí mezi hlavními postavami (Colette Jéramec-Drieu-Tchernia a Pierre Drieu La Rochelle), je zakomponován do vyčerpávajících informací o době, v níž hrdinové, nikoli nevýznamní, žili, jednali a ovlivňovali život Francie; je to dramatické jádro víc než čtyřsetstránkové knihy, jejíž důležitou součástí je jmenný rejstřík, zhotovený s erudicí a zběhlostí ve francouzštině, vědecky poctivým Antonínem B. Schulzem.

Rejstřík má 580 jmenných položek, z toho 332 jmen, která se vyskytují jen jednou. Je to většina důležitých jmen dvou posledních dekád 19. století až poloviny století 20., tedy Paříž a její aktéři – politikové, vědci, spisovatelé, lékaři, vládní zmocněnci, prezidenti, také malíři, režiséři, herci, herečky a šansoniéři; zájemcům o historii nahrazuje rejstřík této knihy poznámkový aparát, v zájmu čtivosti by snad bylo dobré tento aparát založit a všechny nadstandardní jednorázové poznatky uložit v něm... Položek, které se v průběhu děje vyskytují víc než desetkrát (vč. jmen rodinných příslušníků a přátel), je sedmadvacet, románový děj je tedy tvořen pěti procenty uvedených jmen.

Kdyby zde byl i rejstřík názvů ulic, parků, památek, literárních děl, nakladatelství, knihkupectví, ale též písní a skladeb, výtvarných artefaktů a filmů, měli bychom Paříž nezávisle na syžetu jako na dlani. U jednoho distributora jsem četla, že jde o esejistický román; já bych ho nazvala – nechci říci románem učebnicí – je to román skript.

Státotvornými reáliemi i životopisy hrdinů se probereme během procházek autorky, prohlídek fotografických alb, během jejího vyprávění a také během vzpomínek pana T (Gil Tchernia, Colettin syn).

Autorka je cílevědomá a trpělivá, diskretně zvládá jeho vyprávění a dělá si svědomí, když se objeví něco nového, co život významně badatelky, bakterioložky Pasteurova ústavu, doplňuje. Často si pomáhá variovanými větami jako Pro přesnost uvádím... A tady si dovoluji ještě malou odbočku... Zase jsem něco zamluvila... Vraťme se o tři roky zpět... Snad abych trochu pozdržela náš příběh... atp. Sama si zdůvodňuje tuto metodu, říká, že chronologie není nutná, spíše záleží na vykreslení atmosféry. To jí věříme, a je zřejmé, že atmosféru umí vytvořit nezávisle na množství historických fakt.

Ladislava Chateau je příbuzná jedné z postav, Čechofrancouze Rudolfa Slavíka, barmanské hvězdy významného pařížského hotelu George V., člověka s pozoruhodnými osudy, několikrát gestapem vězněného, v roce 1960 vyznamenaného titulem Rytíř čestné legie. Byť autorka pobývala u svého prastrýce v dětství dlouhodobě jen jednou, má lásku k Paříži pod kůží (tam je také provdána a část roku i žije) a vždy věděla a ví, na čí straně stát. Nevidí věci černobíle, rozlišuje a dovede ocenit dobré vlastnosti a činy také u osobností, které i přes jisté okouzlení fašismem, německým pořádkem a dokonalou organizovaností, nekolaborovaly. Naopak, titi intelektuálové využívali svého

výjimečného postavení v okupované Francii k intenzivní pomoci druhým, jako tomu bylo u Pierra Drieu La Rochelle, Colettina prvního manžela a celoživotního přítele; jeho fašistickou etapu ztvárnila autorka prizmatem jeho nevšedního soukromého života i jeho názorového a uměleckého růstu. Tento spisovatel, později kmenový autor nakladatelství Gallimard, muž několikrát ženatý, levičák a za války fašista, se stal katalyzátorem v minutách, kdy se rozhodovalo o životě a smrti Colette a jejích dětí, s nimiž byla na udání deportována s dalšími francouzskými Židy do koncentračního tábora Drancy na okraji Paříže.

Spravedlivě kritická je spisovatelka k některým postavám, třeba k nelitostnému lékaři Henrimu Brocardovi, vyznamenanému na sklonku života (1979) titulem Rytíř čestné legie, či přímo k Francois Mitterrandovi, který do konce života sympatizoval s vichystickou vládou, a přesto se stal francouzským prezidentem...

Syžet románu působivě rozplétá život Colette v uvedených souvislostech. Nemilovaná v dětství stejně jako její první manžel Pierre, nemilovaná osudem, vědecky pracuje a přitom stále ztrácí a hledá, dlouho bezdětná, lásku, a nakonec by málem propadla životem jako oběť francouzsko-německého antisemitismu. Byl to Pierre, rovněž bez šťastného dětství, intelektuál, významný novinář a spisovatel, za války koketující s Berlínem a Vichy, který díky těmto konexím zachránil Colette a její děti před smrtí ve vyhazovacím táboru. Když po válce začíná na kolaboranty hon, je v seznámení i Pierre Drieu La Rochelle. Když se rozbíhají popravy, někteří významní spisovatelé se angažují ve prospěch obžalovaných – Camus,

Claudel, Effel, Paulhan, Sartre, Simone de Beauvoir...

Na počátku románu se setkáváme s jinými jmény, s Louisem Aragonem, s nímž Colette váže pevné přátelství, ale také se surrealisty Bretonem, Eluardem, mluví se o Sartrovi, velkou úlohu má André Malraux a další. Dlužno dodat, že literární dílo Pierre Drieu La Rochelle je součástí francouzské literatury, česky vyšly Nápady (1930) a Žena u svého okna (1931).

Závěr knihy Colette, má drahá, vy víte, co máte udělat, je apoteózou přátelství, obětavosti i odplatou za záchranu života. Colette Pierrovi nevyčítá kolaboraci, důležitá je jeho pomoc druhým a také jí samotné. Několikrát ho zachránil od důsledků sebevražedných pokusů, shání úkryt a později cestu k úniku do zahraničí, avšak Pierre Drieu La Rochelle se sám odsoudil k smrti. V náručí Colette, která ví, že už není správné ani možné odvracet jeho cestu ze života, Pierre v březnu 1945 umírá.

Román nemá daleko k próze psychologické, s empatií a poučeným vhledem autorky (Freud, Jung) postihuje vnitřní pohnutky, s nimiž se dějí důležité posuny, kořeněné dojmavým vnitřním životem postav, především Colette.

Ladislava Chateau napsala po Vlaku do Výmaru, kde řeší problematiku kolaborace evropských intelektuálů během druhé světové války, další dílo nesporné hodnoty, přívětivý román skript, text k historii Paříže i hlavních postav vysokoškolsky pojatý, který vede čtenáře hutnou intelektuální cestou k pochopení dějin Evropy, jejímiž obyvateli jsme.

Lydie Romanská

Ladislava Chateau: Colette, má drahá, vy víte, co máte udělat (Sumbalon, Praha - Vysoké Mýto 2018, obrazová příloha: autorka a Pascal Chateau - 464 stran)

Čas, v němž nemoc zabíjí ...

Pokračování ze str. 1
a zbraně od židovských zbrojníků byly proslavené. Přesto si „spravedlivě rozhořčený lid“ běžně vyléval své emoce na ghettech.

Panovníci i jejich urození páni si neváhali vypůjčovat od „svých židů“ a když na to přišlo, zastavovat je, prodávat či nechávat likvidovat – nejlepší způsob, jak vyřešit dluhy.

Do této výbušné situace udeřil v polovině 14. století dýmějový (bubonický) mor. Působí ho bakterie *Yersinia pestis* a přenášejí infikované blechy. Zřejmě se objevil v r. 1320 v čínské provincii Chu-pej. Během let postupoval oklikami do Evropy, kde v letech 1347 – 1352 vylidnil celé oblasti. Při úmrtnosti až 80 % zredukoval přinejmenším 60 % populace. Podle dobového kronikáře: „Všichni občané Florencie dokázali jen málo, kromě toho, že nosili mrtvá těla k pohřbení. V každé farnosti vykopali hluboké jámy až k hladině spodní vody. Chudí, kteří zemřeli v noci, byli rychle svázáni a hozeni do té šachty.“

Židé, často nuceni vegetovat v přeplněných a ohrazených židovských čtvrtích, trpěli černou smrtí v míře srovnatelné s jejich křesťanskými sousedy. Ačkoli bylo zřejmé, že také Židé onemocní a umírají, mnoho křesťanů je vinilo z úmyslného a záštipného šíření této choroby. „Vystalo podezření, že Židé otrávil potoky a studny a dokonce i vzduch,

aby zničili křesťany každé země jedním úderem.“ Židovské obce se ocitly pod útokem. Z přibližně 363 židovských komunit v Evropě v té době byli Židé v jejich plné polovině napadeni fanatickými davy.

V Kolíně byli Židé zavřeni v synagoze, která byla poté zapálena. V Mohuči byla za jediný den vyražděna celá židovská obec od starců po nemluvnata. Židé byli masakrováni a týráni napříč Evropou: Španělskem, Itálií, Francií, Nizozemím, germánskými zeměmi... Český král a římský císař Karel IV. prohlásil, že majetek Židů zavražděných za údajné šíření moru mohou jejich křesťanští sousedé beztravně zabavit. S finanční pobídkou zabíjet Židy se útoky zintenzívnily.

V roce 1349 skupina feudálních pánů ve francouzské oblasti Alsaska oficiálně zaútočila na Židy. Shromáždili se ve městě Benfeld a formálně obvinili Židy z černé smrti. Také podnikli řadu kroků, aby na Židy poukázali, vybídlí dobré křesťany k jejich konečné likvidaci, či alespoň k vypuzení z měst. „Benfeldský manifest“ měl okamžitý účinek: byli napadeni Židé ve třiceti komunitách napříč Alsaskem. Pouze Štrasburk, který měl velkou židovskou obec prospěšnou městskému řádu, odolával a své Židy chránil. Atmosféra ve Štrasburku na začátku roku 1349 byla napjatá. Černá smrt se do města ještě nedostala, ačkoli

úzkostliví občané očekávali každý den, že se objeví první případ a nastane hromadné umírání. Štrasburský biskup Berthold III. brojil proti Židům, ale městská rada mu do posledního konšela odporovala. Starosta Kunze z Winterturu, štrasburský sudí Gosse Sturm a místní laický vůdce jménem Peter Swaber – ti všichni hlasitě bránili a chránili štrasburské Židy.

Znepokojeným občanům došla trpělivost dne 10. února 1349. Vzburčený dav svrhl zástupce města Štrasburku, místo nichž nainstaloval vládu „lidu“. Děni ve městě začala řídit nenávisť a nesourodá skupina, vedená místními cechy řezníků a krejčích. Finančně ji podporovali tamní šlechtici, kteří nenáviděli Židy a doufali, že se zmocní jejich majetku. Jedním z prvních činů nových vládců města bylo zatčení všech štrasburských Židů bez rozdílu postavení, pohlaví a věku. Obžalování byli z travičství černou smrtí. Pátek 13. února 1349 znamenal pro štrasburské Židy černý den. Jindy by ho strávili přípravou na šabat, pečněním bochníků chaly, úklidem domácností a přípravou slavnostních jídel. Místo toho byli ženy, děti a muži vytaženi ozbrojenci ze svých domovů, uvězněni a obviněni z vraždy. Ušetřen mohl být pouze Žid, který by byl ochoten konvertovat ke křesťanství. Noví guvernéri města dali na židovském hřbitově postavit dřevěnou plošinu. Byla vysoká a tak obrovská, že pojala tisíce lidí.

Zrána v sobotu 14. února – pro Židy o šabat, pro křesťany v den svatého Valentína – se shromáždil velký dav čumilů. Místní kněz Jakob Twinger von Königshofen zaznamenal: „Židy spálili na velké hranici na jejich hřbitově. Byly jich asi dva tisíce.“ Některé malé děti byly vytrženy z náručí svých rodičů a zachráněny, aby mohly být pokřtěny a vychovány jako křesťané. Pro ostatní odsouzence však žádná pomoc nepřišla. Jak ohromnou dřevěnou konstrukci zachvacovaly plameny, pomalu hořelo za živa na 2 000 Židů.

Jejich umírání trvalo hodiny. Poté se k doutnajícímu popelu nahrnuli dychtiví obyvatelé města, aby ho prohrabali. Hledali cennosti. Jak podotkl kněz von Königshofen: „Byly zrušeny veškeré dluhy a pohledávky, co ke křesťanům Židé měli. Městská rada vzala hotovost, kterou vlastnili, a úměrně ji rozdělila mezi pracující muže. Vskutku se jmění stalo onou věcí, která zahubila Židy. Nebyli by spáleni, kdyby byli chudí a kdyby vznešení páni nebyli potřební hotovosti.“

Štrasburská lidovláda a občané nebyli vystaveni žádnému stíhání. O několik měsíců později císař Karel IV. oficiálně omilostnil obyvatele Štrasburku za zabití městských Židů a odcizení jejich peněz. Mohli bychom si pomyslet, že tohle děsivé, vražedné běsnění patří ke skrytému kolektivnímu podvědomí Štrasburku, kde se o dvě století později

(1518) objevil první řádně zaznamenaný případ „tanečního moru“. Davové šílenství, které zachvátilo město i jeho okolí a trvalo celé dny se smrtelnými následky, není dodnes vysvětleno.

Na kolika dalších místech a v kolika časech vypuklo bezuzdné vraždění kvůli hysterii, krutosti, zákeřnosti, praobyčejné hlouposti, zbabělosti – a zištnosti? Historie se ve skutečnosti neopakuje, dochází však k situacím, v nichž se vyskytují obdobné činitele a vztahy mezi nimi. Záleží na tom, jak vyspělá je společnost, která nastalé problémy musí řešit. Kdo by čekal, že globální, postinformační civilizace bude takové výzvě čelit?

Pandemie koronaviru SARS-CoV-2 a onemocnění COVID-19 už přinesla útoky na osoby asijského původu nebo infikované, půtky v nákupních střediscích a sobecké hromadění nadbytečných zásob. Ve Spojených státech po nástupu nákazy výrazně stoupl nákup zbraní, v Česku se zatím objevily „jen“ slovní invectivy a udání. Tento čas je pro všechny z nás zkouškou, která se dotýká hranic smrti. Ale křesťanský přístup k životu není primárně záležitostí náboženského vyznání. Spočívá v morálních zásadách, jimž jsme si zvykli říkat demokratické, humaní – lidské. Pro svět je formuloval před dvěma tisíci lety prorok z Galileje. Dnes je znovu, naléhavě potřebujeme...

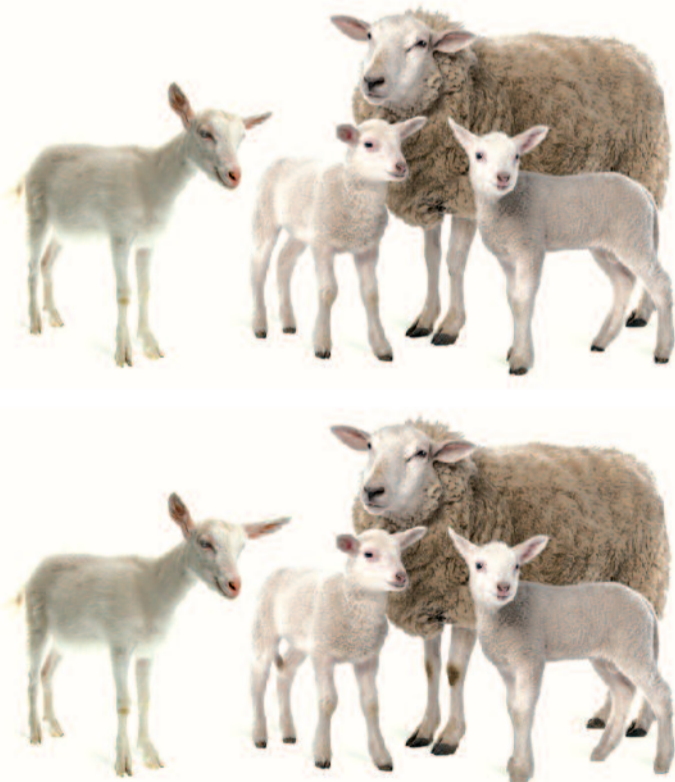
Františka Vrbenská

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Dobrý pastýř

Najděte pět rozdílů mezi obrázky.

(Řešení z minulého čísla: Srdce nám hořelo, když s námi mluvilo.)

Jana Krajčířiková

Zprávy

Melodie písní Zpěvníku Církve československé husitské na webu www.cesh.cz

Všichni, kteří nevládají hudební nástroje a rádi by se naučili nové a nové písně ze Zpěvníku Církve československé husitské, mají nyní snadno k dispozici skvělou pomůcku, kterou vytvořil bratr Petr Vaculovič.

Petr Vaculovič se narodil v Kroměříži v roce 1973, vystudoval kroměřížskou konzervatoř, obor hra na housle. Po letech své hudebně pedagogické činnosti, kdy vyučoval hře na různé hudební nástroje v ZUŠ v Kojetíně, Napajedlech, Úpici a Náchodě, pracuje (od roku 2013) jako pastorační asistent v Hodonínské náboženské obci ČČSH. V Hodoníně žije od roku 2010 s přítelkyní Danielou a společně se věnují hudební, výtvarné, literární a filmové tvorbě.

Tuto pomůcku jistě docení duchovní při výběru písní, při osvojení si méně známých písní, ale také mnozí laici, kteří se mohou nejen naučit písně nové, ale také si zavzpomínat při poslechu melodií písní, které již – ať už z jakéhokoli důvodu – dlouho ve svém sboru neslyšeli.

Podívejte se na webové stránky do nové rubriky „Zpěvník“.

Zdroj: www.aktualne.cesh.cz

Výzvy

Nikdo z nás není ušetřen různých problémů. Zaspáváme Boha svými otázkami a ostatním někdy i závidíme. Problémem nejsou ani tak problémy samotné, jako naše reakce na ně. To, zda je něco pro nás problémem, nebo ne, je určováno naším náhledem na danou věc. Když máme o určité věci svoje představy, které nám nedají spát, potom s největší pravděpodobností jde o problém velký. Na jedné psychologické přednášce zazněl zajímavý výrok: „Problémy neexistují, existují jen výzvy.“

V našem životě existují situace, které se nás více či méně dotýkají. Považujeme je však za výzvy a příležitosti? Jedna z věcí, která je na Kristu sympatická, je, že byl optimista, i když problémů měl přehršel. Satan mu nic „nedaroval“, ale Pán Ježíš všechno, co mu stavěl do cesty, uměl přijímat jako výzvy – šance v Boží síle obstát a oslavit svého Otce v nebesích. Ať se dělo cokoliv, vždy byl díky úzkému spojení s Otcem pánem situace. A to by nás mělo povzbuzovat i v dnešní době plné zkoušek.

-czka

Autor kresby: Tomáš Altman

